

Dokument s plenarne sjednice

**B9-0416/2022 }
B9-0420/2022 }
B9-0422/2022 } RC1**

4.10.2022

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0416/2022 (PPE)

B9-0420/2022 (S&D)

B9-0422/2022(Renew)

o odgovoru EU-a na porast cijena energije u Europi

(2022/2830(RSP))

Christian Ehler, Markus Ferber

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Mohammed Chahim, Dan Nica

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Martina Dlabajová, Stéphanie Yon-Courtin

u ime Kluba zastupnika Renew

RC\1264359HR.docx

PE734.601v01-00 }
PE734.605v01-00 }
PE734.606v01-00 }
PE734.607v01-00 } RC1

Rezolucija Europskog parlamenta o odgovoru EU-a na porast cijena energije u Europi (2022/2830(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora¹,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o izmjeni Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti²,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskej učinkovitosti zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetskej učinkovitosti³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama za zaštitu sigurnosti opskrbe plinom⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uređaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)⁷,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije⁸,
- uzimajući u obzir prijedlog Komisije za uredbu Vijeća o hitnoj intervenciji za rješavanje problema visokih cijena energije (COM(2022)0473),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. svibnja 2022. naslovljenu „Kratkoročne intervencije na tržištu električne energije i dugoročna poboljšanja modela

¹ SL L 328, 21.12.2018., str. 82.

² SL L 328, 21.12.2018., str. 210.

³ SL L 156, 19.6.2018., str. 75.

⁴ SL L 158, 14.6.2019., str. 54.

⁵ SL L 158, 14.6.2019., str. 125.

⁶ SL L 280, 28.10.2017., str. 1.

⁷ SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

⁸ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

tržišta električne energije – tijekom daljnjeg djelovanja” (COM(2022)0236),

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. listopada 2021. naslovljenu „Paket mjera za djelovanje i potporu za suočavanje s rastom cijena energije” (COM(2021)0660),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. ožujka 2022. naslovljenu „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju” (COM(2022)0108),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. svibnja 2022. o planu REPowerEU (COM(2022)0230),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 23. ožujka 2022. naslovljenu „Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu” (C/2022/1890),
 - uzimajući u obzir akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava,
 - uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC), a posebno njezin Pariški sporazum iz 2015., koji je stupio na snagu 4. studenoga 2016.,
 - uzimajući u obzir zaključke sa sastanka Europskog vijeća od 24. i 25. ožujka 2022.;
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. listopada 2021. o smjernicama o državnim potporama za klimu, energiju i okoliš (CEEAG)⁹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu¹⁰,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o pristupu pristojnim i cjenovno pristupačnim mogućnostima stanovanja za sve¹¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. veljače 2021. o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo¹²,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da ruski agresivni rat znatno utječe na građane i gospodarstvo EU-a, posebno zbog dramatičnog porasta cijena energije i hrane, da uzrokuje velike patnje ukrajinskom narodu i predstavlja izravan napad na europske vrijednosti;
- B. budući da je stopa inflacije u europodručju u rujnu 2022. postupno dosegla 10 %, pri čemu je više od polovine zemalja europodručja pogođeno dvoznamenkastim stopama, a u nekima je stopa inflacije iznosila vrtoglavih 24 %;

⁹ SL C 184, 5.5.2022., str. 163.

¹⁰ SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

¹¹ SL C 456, 10.11.2021., str. 145.

¹² SL C 465, 17.11.2021., str. 11.

- C. budući da oko 36 milijuna Europljana već 2020., prije početka vrtoglavog rasta cijena, nije moglo održati dovoljno visoku temperaturu u svojim domovima; budući da se više od 50 milijuna kućanstava u EU-u već suočava s energetske siromaštvom i budući da će trenutna energetska kriza dodatno pogoršati taj veliki problem, što će dovesti do mogućih kašnjenja u zadovoljavanju osnovnih potreba, pružanju skrbi, obrazovanju i zdravstvenoj skrbi, posebno za djecu i mlade;
- D. budući da su tvornice u čitavom nizu europskih industrija, primjerice u industriji čelika, aluminijske, gnojiva i u samoj industriji električne energije, primorane poslati radnike na prisilni dopust i zatvoriti proizvodne pogone jer zbog visokih cijena plina i električne energije poduzeća trpe gubitke; budući da ta zatvaranja imaju domino-efekt na druge industrije pogođene šokovima u opskrbi i da bi mogla nanijeti dugoročnu štetu europskoj industrijskoj bazi;
- E. budući da su poduzeća suočena s povećanim troškovima proizvodnje koji su rezultat rasta cijena sirovina, ograničenih lanaca opskrbe i viših cijena prijevoza i energije u kombinaciji s promjenama u ponašanju potrošača;
- F. budući da je nagli rast cijena energije doveo do povećanja zahtjeva za iznos nadoknade za proizvođače električne energije, koji svoju prodaju na tržištu terminskih ugovora štite kao nikada prije;
- G. budući da će energetska i digitalna tranzicija znatno povećati potražnju za određenim vrstama sirovina i da je EU ovisan o samo nekolicini zemalja i poduzeća kad je riječ o nabavi tih sirovina;
- H. budući da su kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 i agresivni rat Rusije protiv Ukrajine doveli do poremećaja u lancima opskrbe i vrijednosnim lancima, što je dovelo do nestašica u opskrbi i rasta troškova proizvodnje;
- I. budući da je dvadesetim načelom europskog stupa socijalnih prava koje se odnosi na pristup osnovnim uslugama utvrđeno da svi imaju pravo na pristup kvalitetnim osnovnim uslugama, uključujući vodu, sanitarne usluge, energiju, promet, financijske usluge i digitalnu komunikaciju; budući da bi pristup tim uslugama trebao biti moguć;
- J. budući da bi trebalo ažurirati okvir EU-a za usluge od općeg gospodarskog interesa kako bi se ranjivi potrošači bolje zaštitili u trenutačnoj situaciji;
- K. budući da je predsjednica Komisije Ursula von der Leyen u svojem govoru o stanju Unije 14. rujna 2022. ustvrdila da Rusija i dalje aktivno manipulira tržištem plina;
- L. budući da su se promptne cijene plina zabilježene u mehanizmu Title Transfer Facility (TTF) u Nizozemskoj, koje u posljednje četiri godine nisu prelazile 25 EUR/MWh, od kolovoza 2021., a posebno od početka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine naglo povećale i da su sredinom kolovoza 2022. premašile 200 EUR/MWh, što je razina na kojoj se i danas nalaze; budući da je postupanje Rusije primjer ničim izazvanog napada na tržište plina u EU-u;
- M. budući da je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)

ustvrdilo da, iako „otvorena tržišta robnih izvedenica koja dobro funkcioniraju imaju ključnu ulogu u utvrđivanju cijena”, zbog nedavnog razdoblja ekstremnog stresa „mjere za ograničavanje prekomjerne nestabilnosti mogu biti korisne za poboljšanje općeg funkcioniranja” tih tržišta; budući da je ESMA također istaknula da je okvirom druge Direktive o tržištima financijskih instrumenata (MiFID II) već predviđen „skup mehanizama za kontrolu nestabilnosti (posebno prekid trgovanja i cjenovni okviri)” te je napomenula da se „u ekstremnim okolnostima s kojima su se posljednjih mjeseci suočila tržišta robnih izvedenica (a posebno energetska tržišta) na relevantnim mjestima trgovanja u EU-u čini da je broj prekida trgovanja vrlo nizak”¹³;

- N. budući da je predsjednica Komisije Ursula von der Leyen u svojem govoru o stanju Unije 14. rujna 2022. istaknula da će se u okviru prijedloga Komisije prikupiti više od 140 milijardi EUR „kako bi se izravno ublažio udarac za države članice”; budući da je nekoliko država članica uvelo privremene sustave oporezivanja neočekivanog profita;
- O. budući da bi države članice trebale biti glavni akteri koji su odgovorni za vlastitu strukturu izvora energije, za utvrđivanje glavnih problema s kojima se suočavaju njihovi građani i gospodarstva te za njihovo rješavanje;
- P. budući da dramatično povećanje cijena električne energije stvara pritisak na kućanstva, brojne europske građane, posebno one kojima prijete siromaštvo i one iz ranjivih skupina, nevladine organizacije, mala i srednja poduzeća (MSP) i industriju, te stvara rizik od nanošenja šire socijalne i gospodarske štete;
- Q. budući da je procjena modela veleprodajnog tržišta električne energije EU-a koju je provela Agencija EU-a za suradnju energetskih regulatora pokazala da je prekogranična trgovina potrošačima 2021. donijela 34 milijarde EUR koristi i istodobno doprinijela ublažavanju nestabilnosti cijena te da povećava sigurnost opskrbe svake države članice i otpornost na cjenovne šokove;
- R. budući da su štednja i ograničavanje potrošnje energije cjenovno pristupačna, sigurna i čista opcija za smanjenje ovisnosti EU-a o uvozu fosilnih goriva iz Rusije; budući da države članice EU-a uštede samo 0,8 % krajnje potrošnje energije;

Uvodne napomene

1. smatra da su agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i korištenje opskrbe fosilnom energijom kao oružja u ratu dramatično povećali postojeću nestabilnost na energetskom tržištu; žali zbog činjenice da je ta situacija dodatno povećala cijene energije i time dovela do iznimno visoke inflacije, sve većih socijalnih nejednakosti, energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu mobilnosti, visokih cijena hrane i krize zbog rastućih troškova života te da i dalje postoji znatan rizik od zatvaranja poslovanja u različitim sektorima kao i od nezaposlenosti;
2. duboko je zabrinut zbog visokih cijena energije diljem EU-a i poziva države članice da se hitno uhvate u koštac s posljedicama rasta cijena i s time povezane inflacije na

¹³ [Dopis izvršne direktorice ESMA-e](#) Verene Ross glavnom direktoru Glavne uprave Komisije za financijsku stabilnost Johnu Berriganu od 22. rujna 2022.

dohotke kućanstava, zdravlje i dobrobit, posebno najranjivijih osoba, kao i na poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, te na gospodarstvo općenito;

3. smatra da izvanredne okolnosti zahtijevaju izvanredne mjere i da EU više nego ikada treba djelovati zajednički i ujedinjeno; ustrajan je u mišljenju da sve mjere donesene na razini EU-a u cilju borbe protiv krize cijena energije dugoročno moraju biti u potpunosti usklađene s klimatskim ciljevima Unije i s europskim zelenim planom te unaprijediti otvorenu stratešku autonomiju EU-a; u tom pogledu traži od Komisije da analizira kumulativne učinke kriznih mjera donesenih na razini EU-a i na nacionalnoj razini te da zajamči njihovu usklađenost s ciljem Unije koji se odnosi na postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.; ustrajan je u mišljenju da bi u okviru svih predloženih mjera trebalo povesti računa o raznolikosti nacionalnih okolnosti i stoga omogućiti potrebnu fleksibilnost za njihovu provedbu; poziva države članice i gospodarske aktere da pokažu veću solidarnost kako bi se pravedno suočili s tom krizom;

Učinak na građane i gospodarstvo

4. potiče države članice da osiguraju pristup cjenovno pristupačnom i čistom grijanju i električnoj energiji te da izbjegnu situaciju u kojoj će građani morati birati između hrane i grijanja; upozorava države članice da se potrošači koji si ne mogu priuštiti plaćanje povećanih računa za energiju ne bi trebali isključiti i naglašava da se moraju izbjeći deložacije za ranjiva kućanstva koja ne mogu platiti račune i stanarinu;
5. poziva države članice da uspostave planove i strategije u području stanovanja, pristupa osnovnim socijalnim potrebama, zaštite socijalne infrastrukture, ključnih zdravstvenih usluga i financijske pomoći malim i srednjim poduzećima; ističe da bi ta potpora trebala biti posebno usmjerena na skupine stanovništva u najkritičnijoj situaciji;
6. naglašava da se kućanstva u svim državama članicama suočavaju s velikim izazovima kao što je slabljenje kupovne moći; ističe da su mnogi ljudi u Europi i prije bili u ranjivom položaju i upozorava da bi povezana inflacija, posebno porast cijena hrane i energije, mogla učiniti situaciju nepodnošljivom za kućanstva s niskim prihodima, pri čemu je sve više pogođena srednja klasa; poziva države članice da razmotre mogućnost oslobađanja od plaćanja PDV-a na osnovne prehrambene proizvode u cijelom EU-u tijekom krize kako bi se olakšao pristup osnovnim proizvodima i riješio problem nestašice hrane i rasta cijena stanovanja;
7. poziva države članice i Komisiju da informiraju građane i poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća, o tome kako se pripremiti za nadolazeću zimu i kako poboljšati energetske učinkovitost i smanjiti svoju potražnju za energijom, uključujući pritom praktične, učinkovite i realistične savjete za uštedu na troškovima života i energije, kao i informacije o pravima potrošača; potiče države članice da promiču uređaje koji štede energiju za ranjiva kućanstva;
8. traži od država članica da razmotre mogućnost pružanja privremene potpore ranjivim korisnicima prijevoza kako bi se pomoglo u apsorpciji rasta cijena, uključujući vaučere za javni prijevoz; poziva na donošenje strukturnih politika za daljnje promicanje pouzdanih i cjenovno pristupačnih mreža javnog prijevoza i aktivnih načina mobilnosti, kao što su vožnja biciklom ili pješčenje;

9. poziva države članice da ublaže učinak energetske krize na tržište rada pružanjem potpore radnicima koji su privremeno proglašeni „tehničkim viškom” jer su poslodavci bili prisiljeni ograničiti ili obustaviti svoju aktivnost, uključujući samostalne i samozaposlene osobe, kao i pružanjem potpore malim poduzećima da zadrže zaposlene i održe svoju aktivnost; podsjeća da su se programi skraćenog radnog vremena pokazali korisnima tijekom pandemije i da bi ih trebalo provesti kako bi se izbjegao gubitak radnih mjesta, uz financijsku potporu EU-a kada je to potrebno; poziva Komisiju i Vijeće da ojačaju Europski instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) kako bi se podržali programi skraćenog radnog vremena, prihodi radnika i radnici koji bi bili privremeno otpušteni zbog povećanja cijena energije;
10. poziva države članice da pruže potporu poduzećima suočenima s vrtoglavim rastom cijena, u dogovoru s predstavnicima poslodavaca i zaposlenika u najpogodnijim sektorima te da provedu protukrizne mjere, među ostalim s pomoću socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja; poziva Komisiju da poduzme potrebne mjere kako bi pomogla energetski intenzivnim industrijama, uključujući pružanje odgovarajućih jamstava za zaštitu okoliša i zadržavanje radnih mjesta;
11. naglašava da su socijalna jamstva ključna u trenutačnoj krizi i potiče države članice i Komisiju da uključe sindikate u osmišljavanje i provedbu protukriznih mjera s pomoću socijalnog dijaloga;
12. uviđa da kumulativni učinak visokih cijena energije i poremećaja u lancima opskrbe može ugroziti europska poduzeća i s njima povezana radna mjesta; poziva na hitno smanjenje opterećenja za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća;
13. ističe da je glavni cilj monetarne politike Europske središnje banke (ESB) održavanje stabilnosti cijena, a time i osiguravanje niske, stabilne i predvidljive inflacije; podsjeća da ciljana stopa inflacije ESB-a iznosi 2 %;

Obveze u području klime, implementacija obnovljivih izvora energije, energetska učinkovitost i infrastruktura

14. podsjeća da je najjeftinija energija ona koju ne trošimo te da mjere energetske učinkovitosti i uštede energije neće samo kratkoročno pomoći EU-u, već će nam pomoći i da ispunimo klimatske obveze Unije do 2030. sadržane u paketu „Spremni za 55 %” i inicijativi RePowerEU, kao što su smanjenje uvoza i potrošnje plina;
15. smatra da će postizanje ciljeva europskog zelenog plana učiniti naše energetske sustave učinkovitijima, više temeljenima na obnovljivim izvorima energije, jačima u odnosu na krize i otpornijima na vanjske šokove, osigurati stabilnu i cjenovno pristupačnu energiju te doprinijeti otvorenoj strateškoj autonomiji;
16. poziva države članice i Komisiju da ubrzaju implementaciju obnovljivih izvora energije jer je to najbolji način za okončanje ovisnosti o prirodnom plinu i ispunjavanje klimatskih obveza Unije; podsjeća na trenutačne preinake Direktive (EU) 2018/2001 (RED III i RED IV) i uvjeren je da će brzi dovršetak zakonodavnih postupaka ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije diljem EU-a;

17. naglašava da se grijanje stambenih nekretnina mora dekarbonizirati pametnom elektrifikacijom i cjenovno pristupačnim rješenjima za centralizirano grijanje koja se temelje na obnovljivim izvorima energije; poziva Komisiju i države članice da povećaju potporu za obnovu zgrada i osiguraju odgovarajuća sredstva za ulaganja u mjere energetske učinkovitosti, posebno za zgrade s najlošijom energetsom učinkovitošću i najugroženije četvrti; pozdravlja odluku nekih država članica da zabrane postavljanje plinskih bojlera u novim zgradama; ističe važnost i neposrednu korist brzog uvođenja solarne energije u zgradama, obližnjih obnovljivih izvora energije, toplinskih crpki kao i ostalih brzih i jednostavnih rješenja;
18. potiče Komisiju i države članice da ubrzaju uvođenje obnovljivih izvora energije, posebno uklanjanjem administrativnih prepreka te pojednostavnjenjem i ubrzavanjem postupaka izdavanja dozvola, uključujući kućanstva;
19. podržava ideju, u okviru plana REPowerEU, o dražbi emisijskih jedinica u sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kao iznimnu mjeru kako bi se prikupilo 20 milijardi EUR i time financirala infrastruktura potrebna za smanjenje ovisnosti o ruskom plinu i nafti, uključujući ulaganja u obnovljivu energiju i energetska učinkovitost; poziva na ubrzanje te intervencije kako bi se do kraja 2025. mobilizirali potrebni prihodi; pozdravlja činjenicu da bi to moglo imati učinak kratkoročnog ublažavanja cijena ETS-a, a time i cijena električne energije i troškova energije za industriju, istodobno uviđajući da ETS nije glavni pokretač nedavnog povećanja cijena energije; ponavlja svoje klimatske ciljeve za 2030. s kojima je ta intervencija u okviru ETS-a u potpunosti usklađena;
20. naglašava da naznake u pogledu cijena električne energije u stvarnom vremenu mogu dovesti do fleksibilnije potražnje, čime se zauzvrat smanjuju vršne potrebe za opskrbom koje su skupe i uključuju veliku potrošnju plina; stoga poziva države članice da bolje upravljaju potrebama za fleksibilnošću energetske sustava EU-a s pomoću poboljšanih mreža, prilagodljive proizvodnje električne energije s niskim emisijama i raznih velikih te dugoročnih tehnologija za skladištenje energije kako bi se smanjila industrijska potražnja za električnom energijom i plinom tijekom vršnih sati;
21. poziva države članice da u potpunosti prenesu Direktivu (EU) 2018/2001, osobito kako bi se uklonile prepreke stvaranju energetske zajednice; poziva države članice da donesu daljnje mjere za vlastitu potrošnju energije iz obnovljivih izvora; poziva države članice da se pobrinu za odgovarajuće uvjete za razvoj barem jedne zajednice obnovljive energije po općini kako bi građani mogli proizvoditi, trošiti, skladištiti i preprodavati vlastitu obnovljivu energiju;
22. poziva na ubrzanje aktualnog zakonodavnog postupka o Direktivi o energetske učinkovitosti jer će njezine odredbe pomoći korisnicima da smanje svoju potrošnju energije, a time i svoje izdatke za energiju;
23. naglašava da bi se stvaranjem potpuno integriranog jedinstvenog energetske tržišta koje omogućuje istinski otpornu europsku energetska mrežu, uključujući izgradnju novih spojnih vodova, što pokazuje onaj koji povezuje Pirenejski poluotok s Francuskom, i boljim trgovinskim platformama kratkoročno ublažio pritisak na cijene

za poduzeća i potrošače te bi se dugoročno uspostavila energetska neovisnost i otpornost; uviđa da se reforma unutarnjeg energetskog tržišta EU-a mora provoditi dosljednije, da je potrebno izbjegavati visok stupanj ovisnosti i da ključna infrastruktura mora ostati u rukama EU-a, čime se jača otvorena strateška autonomija; smatra da sve opcije moraju biti na raspolaganju kako bi energija ostala cjenovno pristupačna i kako bi se postigla klimatska neutralnost;

24. naglašava da ulaganja u obnovljivu energiju, energetske učinkovitost i potrebnu infrastrukturu, uključujući ciljne, dobro definirane prekogranične projekte s ulaganjima u okviru instrumenta NextGenerationEU i plana REPowerEU, pomažu Europskoj uniji u postizanju energetske suverenosti, otvorene strateške autonomije i energetske sigurnosti; poziva Komisiju i države članice da ubrzaju takve ključne infrastrukturne projekte utemeljene na obnovljivoj energiji i čistom vodikom pojednostavljenjem postupka izdavanja dozvola, uzimajući u obzir sudjelovanje javnosti i postupke procjene utjecaja na okoliš;
25. izražava zabrinutost zbog nedavnog čina sabotaze na infrastrukturi plinovoda Sjeverni tok i izvješća o neidentificiranim bespilotnim letjelicama otkrivenima u blizini naftnih i plinskih platformi u norveškom epikontinentalnom pojasu; skreće pozornost na činjenicu da su ti incidenti izazvali porast cijena plina na tržištima TTF-a i da je istjecanje metana prouzročilo „klimatsku i ekološku katastrofu”;
26. naglašava da namjerno narušavanje europske energetske infrastrukture može znatno pogoršati trenutačnu energetske krizu, među ostalim na makroregionalnoj razini; potiče države članice i energetska poduzeća da odmah donesu mjere za povećanje sigurnosti svoje energetske infrastrukture;

Hitne mjere na energetskom tržištu

27. smatra da poduzeća koja su ostvarila neočekivani dohodak moraju doprinijeti ublažavanju negativnih učinaka krize; prima na znanje govor o stanju Unije predsjednice Komisije Ursule von der Leyen od 14. rujna 2022.; u načelu pozdravlja (prijedlog Komisije i naknadni) sporazum Vijeća o uspostavi privremene gornje granice za tržišne prihode ostvarene proizvodnjom i prodajom električne energije upotrebom inframarginalnih tehnologija proizvodnje te o uspostavi privremenog mehanizma solidarnog doprinosa iz sektora fosilnih goriva, koji ima koristi od trenutačne situacije na tržištu; u tom pogledu podsjeća na svoje prethodno stajalište izraženo u Rezoluciji od 19. svibnja 2022.¹⁴; žali zbog toga što je Komisija svoje planove iznijela u obliku uredbe Vijeća, primjenom članka 122. UFEU-a kao pravnom osnovom, umjesto u okviru zakonodavnog postupka suodlučivanja; podsjeća da bi se taj instrument trebao upotrebljavati samo za hitne situacije; potvrđuje da je Parlament spreman brzo djelovati u pogledu tog gorućeg pitanja ako se to od njega zatraži, s obzirom na to da ono zahtijeva potpuni demokratski legitimitet i odgovornost;

¹⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 19. svibnja 2022. o društvenim i gospodarskim posljedicama ruskog rata u Ukrajini na EU – jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0219).

28. poziva države članice na brzu provedbu tih mjera; smatra da bi intervencije na energetskom tržištu trebale biti privremene i ciljane prirode te da se ne smiju ugroziti temeljna tržišna načela i integritet jedinstvenog tržišta; primjećuje da bi uspostavljeni mehanizam mogao dovesti do razlika u prihodima među državama članicama;
29. prima na znanje činjenicu da se predlažu solidarni doprinosi za poduzeća u sektorima sirove nafte, prirodnog plina, ugljena i rafinerija; sa zabrinutošću primjećuje da neka od najvećih energetskih poduzeća u EU-u možda ne podliježu doprinosu; poziva Komisiju i Vijeće da solidarni doprinos osmisle tako da se spriječi izbjegavanje plaćanja poreza; napominje da bi države članice mogle dodatno ojačati taj prijedlog; poziva Komisiju da procijeni odgovarajuću profitnu maržu s obzirom na kriznu situaciju i da poduzme daljnje korake prema uvođenju poreza na neočekivanu dobit za energetska poduzeća koja su prekomjerno profitirala od energetske krize;
30. naglašava da bi prihodi od neočekivane dobiti trebali koristiti potrošačima i poduzećima, posebno kako bi se pružila potpora ranjivim kućanstvima i MSP-ovima, među ostalim putem gornjih granica cijena; ističe da to mora ići ruku pod ruku s golemim inovacijama i ulaganjima u obnovljive izvore energije te energetska učinkovitost i energetska infrastrukturu, kao što su distribucijske mreže, umjesto da se potiču kućanstva i poduzeća na potrošnju subvencionirane energije;
31. ističe posebnu važnost, u trenutačnim okolnostima, javnog prihoda koji bi se ostvario provedbom Direktive o drugom stupu u EU-u, kojom se provodi OECD-ov globalni porezni sporazum o minimalnom efektivnom oporezivanju dobiti; ponovno poziva Vijeće da brzo usvoji Direktivu o drugom stupu kako bi se osiguralo da sporazum stupi na snagu do siječnja 2023.;
32. pozdravlja obveze i ciljeve u pogledu potražnje za energijom uvedene predloženom uredbom Vijeća za rješavanje problema visokih cijena energije i sigurnosti opskrbe energijom; apelira na države članice da se pobrinu da mjere koje su odabrale za provedbu navedenih obveza ne predstavljaju dodatno opterećenje za ranjiva kućanstva i potrošače, poduzeća, MSP-ove ili one koji žive u energetskom siromaštvu;
33. prima na znanje namjeru Komisije da održi raspravu o reformi modela tržišta električne energije i spreman je pažljivo analizirati svaki prijedlog; smatra da bi svaka reforma tržišta električne energije trebala biti u skladu s klimatskim ciljevima EU-a, posebno s ciljem postizanja klimatske neutralnosti u Europskoj uniji do 2050., te da bi tržišta električne energije trebala poslati pravi cjenovni signal za ulaganje u dekarbonizaciju i omogućiti građanima i industrijama da imaju koristi od sigurne, cjenovno pristupačne i čiste energije, uz istodobno rješavanje problema nerazmjerne dobiti na tržištu električne energije; poziva Komisiju da analizira mogućnost odvajanja cijena električne energije od cijene plina;
34. poziva Komisiju da analizira potrebu za uvođenjem dodatnih mjera za rješavanje krize, uključujući privremene gornje granice veleprodajnih i uvoznih cijena; poziva Komisiju da nakon pozitivne analize predloži dinamičnu gornju granicu cijena plina koji se uvozi plinovodima, u prvom redu iz Rusije; potiče Komisiju i Vijeće da unaprijede platformu EU-a za energiju i da je pretvore u alat za zajedničku nabavu izvora energije, kako bi se

ojačala pregovaračka moć EU-a i smanjili troškovi uvoza; pozdravlja odluku Komisije da osnuje radnu skupinu za pregovaranje o cijenama plina s trećim zemljama;

35. pozdravlja činjenicu da Komisija, na zahtjev država članica, procjenjuje moguća rješenja za osiguravanje potrebne likvidnosti energetskim poduzećima koja se suočavaju s pozivima za uplatu visokih iznosa nadoknade na budućim tržištima električne energije i plina;

Špekulacije na energetskom tržištu

36. podsjeća da su poremećaji u opskrbi energijom uzrokovani agresivnim ratom Rusije u Ukrajini povećali volatilnost i nestabilnost na tržištima energetskih izvedenica, te da bi to moglo imati kaskadni učinak na financijska tržišta;
37. poziva na veću transparentnost i regulatorni nadzor nad trgovanjem plinom na tržištu te nad izvanburzovnim trgovanjem plinom kao i u vezi s nabavnim cijenama;
38. pozdravlja protumonopolske postupke koje je Glavna uprava Komisije za tržišno natjecanje pokrenula protiv Gazproma zbog zlouporabe vladajućeg položaja te potiče Komisiju da brzo zaključi postupak i donese potrebne odluke; naglašava da Komisija mora iskoristiti sve dostupne alate u okviru prava tržišnog natjecanja kako bi se suzbila narušavanja tržišta i nepoštene manipulacije cijenama na energetskim tržištima; smatra da, kada je riječ o utvrđivanju povrede prava tržišnog natjecanja u području električne energije i plina, Komisija također mora razmotriti primjenu strukturnih korektivnih mjera;
39. konstatira da je Komisija prepoznala¹⁵ da se Europa suočava s manipulacijama na tržištu plina, što pak utječe na cijene električne energije; poziva na okončanje špekulacija i manipulacije na tržištu plina te traži poduzimanje mjera u pogledu funkcioniranja TTF-a i subjekata ovlaštenih za poslovanje na tržištu; smatra da bi te mjere mogle uključivati primjenu mehanizma prekida trgovanja u TTF-u u slučaju prekomjernih fluktuacija cijena i cjenovnih okvira, kako je predložila ESMA, kako bi se indeksacija ugovora odvojila od središta TTF-a; pozdravlja prijedlog Komisije da se osmisli referentna vrijednost EU-a koja će biti alternativa TTF-u za plin iz plinovoda i ukapljeni prirodni plin; poziva Komisiju, posebno njezinu Glavnu upravu za tržišno natjecanje, i ESMA-u, da pomno prate europsko tržište plina u vezi s mogućim slučajevima vladajućeg položaja na tržištu ili nedostatka transparentnosti;
40. poziva relevantno nadležno tijelo da istraži, prijavi i riješi moguće slučajeve zlouporabe tržišta ili manipuliranja tržištem na tržištima robe općenito, a posebno na tržištu plina;
41. poziva Komisiju da pažljivo promatra aktivnosti financijskih aktera koji su doprinijeli nestabilnosti cijena ugljika; apelira na Komisiju da poduzme mjere za eliminaciju utjecaja špekulativnog kapitala na tržište emisijskih jedinica u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama;

¹⁵ [Izjava predsjednice Komisije von der Leyen o energiji](#), 7. rujna 2022.

- o
- o o

42. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.